

Bydgoszcz, dnia 28 grudnia 2018 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

WPS.III.9421.4.30.2018.

Pani
Anna Bykowska
Kierownik Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Chełmży

Informacja do BIP

Wojewoda Kujawsko - Pomorski stosownie do art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 z późn.zm.) - zwanej dalej ustawą o pomocy społecznej oraz § 17 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. nr 61 poz. 543 z późn. zm.) - zwanego dalej rozporządzeniem w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej, przekazuje niniejsze zalecenia pokontrolne.

W dniach od 05-12.11.2018 r. z przerwą w dniu 06.11.2018 r., inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej, działający na podstawie upoważnienia Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, przeprowadzili kontrolę problemową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Chełmży - zwanym dalej również Ośrodkiem.

Tematyka kontroli dotyczyła:

- 1) struktury zatrudnienia w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w oparciu o wskaźnik zatrudnienia wynikający z art. 110 ust. 11 i ust. 12 ustawy o pomocy społecznej;
- 2) organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (zadanie zlecone);
- 3) organizowania i świadczenia usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych na terenie gminy (zadanie własne);
- 4) prawidłowości przyznawania pomocy w formie zasiłku stałego.

Kontrolą został objęty okres od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 31 grudnia 2017 r.

Celem kontroli było przedstawienie stanu faktycznego w obszarze objętym tematyką kontroli, w tym ustalenie ewentualnych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków. Szczegółowe wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli.

Przedmiotowy protokół w dniu 14 grudnia 2018 r. został podpisany przez Kierownika jednostki podlegającej kontroli.

W trakcie czynności kontrolnych - zespołowi kontrolnemu przedłożono Zarządzenie Nr 1/08 Wójta Gminy Chełmża z dnia 2 stycznia 2008 r. w sprawie upoważnienia p.o. kierownika GOPS do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości Gminy Chełmża.

Wskazane byłoby uaktualnienie powyższego dokumentu, z uwagi na pełne już objęcie funkcji kierownika od 8 maja 2012 r.

Zgodnie z informacją otrzymaną z Urzędu Gminy w Chełmży - liczba mieszkańców gminy na dzień 29.10.2018 r. wynosiła 9.871, a GOPS w Chełmży zatrudnia 4 pracowników socjalnych.

Ustawa o pomocy społecznej w art. 110 ust. 11 oraz ust. 12, w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2015 r. określa, iż: „Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących”.

W związku z powyższym wymóg określony w art. 110 ust. 11 i ust. 12 ustawy o pomocy społecznej nie jest zachowany - zasadne jest dostosowanie struktury GOPS w Chełmży do unormowań prawnych w tym zakresie.

W ramach realizowanych specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi - poddano analizie zgodność posiadanych kwalifikacji osób realizujących powyższe usługi oraz akta świadczeniobiorców.

W badanym okresie Kierownik GOPS nie odmówił nikomu przyznania specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Kwalifikacje specjalistów świadczących suo są zgodne z § 3 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 z późn. zm.).

Analiza akt osobowych klientów, objętych tą formą pomocy w badanym okresie wykazała, iż są one kompletne, zawierają wnioski o pomoc, rodzinne wywiady środowiskowe wraz z niezbędnymi zaświadczeniami oraz decyzje administracyjne. Na wnioskach o pomoc umieszczone są pieczętki z datą wpływu.

Na podstawie dokumentacji świadczeniobiorców stwierdzono, że osoby, którym przyznano decyzją suo kwalifikowały się do tej formy pomocy.

Jednakże postępowanie odnośnie rozeznania zakresu potrzeb w przypadku usług przyznanych dzieciom budzi pewne zastrzeżenia. Wskazane jest (zgodnie z § 2 pkt 5 rozporządzenia MPS w sprawie suo), aby specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi - w odniesieniu do dzieci przyznawane były w wyjątkowych przypadkach, po ustaleniu, że dziecko korzysta z istniejących możliwości, jakie daje NFZ, czy system oświatowy. Powyższe kwestie nie są przedstawione w rodzinnym wywiadzie środowiskowym w odpowiednim zakresie.

Rodzinne wywiady środowiskowe przeprowadzane były przez pracowników Ośrodka w terminach zgodnych z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki

Spółecznej z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz.U. z 2017 r., poz. 1788), a decyzje administracyjne wystawiane w terminie zgodnym z art. 35 Kodeksu postępowania administracyjnego:

W decyzjach administracyjnych poprawnie określono czas, na jaki świadczenie zostało przyznane oraz liczbę godzin świadczonych usług w miesiącu.

Zauważono, że uzasadnienie decyzji nie zawsze odzwierciedlało faktyczną sytuację klienta, co winno być istotnym elementem rozstrzygnięcia sprawy.

Nie wszystkie decyzje były prawidłowe doręczone – przy niektórych decyzjach odebranych osobiście brakuje daty odbioru.

Przez osoby realizujące specjalistyczne usługi opiekuńcze - prowadzone są karty pracy. Odnotowywane jest w nich każdorazowe wejście w środowisko. Zapisy zawierają informację o dacie i godzinach wykonywania usług. Powyższe potwierdza osoba korzystająca z usług, bądź rodzic dziecka własnoręcznym podpisem. Kontrola wybranych losowo kart pracy za miesiąc marzec 2017 r. oraz listopad 2017 r. nie wykazała różnic pomiędzy ilością godzin przyznanych na decyzji, a faktycznie zrealizowanymi.

Kontroli poddano również losowo wybrane faktury wraz z kartami czasu pracy za zrealizowane usługi w miesiącach marzec 2017 r. oraz listopad 2017 r. Analiza dokumentów nie wykazała nieprawidłowości.

W zakresie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych (w ramach zadań gminy) w badanym okresie - GOPS w Chełmży nie wydał, ani decyzji przyznających, ani też decyzji odmownych, dotyczących udzielenia wsparcia w powyższej formie.

Z wyjaśnień Kierownika wynika, iż pracownicy Ośrodka rozeznali w 2017 r. sytuację osób starszych z terenu gminy Chełmża. Osoby z terenu gminy kwalifikowałyby się do objęcia wsparciem w postaci usług opiekuńczych, jednakże we wszystkich rozeznaczonych przypadkach - opiekę nad osobami starszymi bądź niepełnosprawnymi sprawowali pozostali członkowie rodzin. Ustalono też, iż wiele osób pobiera z tego tytułu następujące świadczenia: specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna, świadczenie pielęgnacyjne.

Na terenie gminy pomoc i wsparcie osobom starszym i niepełnosprawnym realizowane jest też w ramach usług sąsiedzkich.

Ponadto, w ramach współpracy z Parafią Chełmża - 6 osób samotnych zostało objętych wsparciem w formie usług opiekuńczych, a 9 osób uczestniczy w zajęciach Dziennego Domu Pobytu.

W ramach realizowanych projektów systemowych POKL Ośrodek przeszkolił 7 osób w zawodzie opiekunek osób starszych i niepełnosprawnych.

Pomimo braku realizacji usług opiekuńczych w okresie objętym kontrolą - można stwierdzić, iż gmina jest przygotowana na udzielenie takiej pomocy w każdej chwili, gdyż od 2012 r. obowiązuje uchwała Nr XIX/112/12 Rady Gminy Chełmża z dnia 30 stycznia 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od odpłatności, jak również trybu ich pobierania.

Zespół kontrolny w trakcie rozmowy z Kierownikiem GOPS wskazał jednak na potrzebę podejmowania odpowiednich działań w kierunku systematycznego rozeznawania

potrzeb w tym zakresie oraz bieżącego monitorowania sytuacji osób starszych, niepełnosprawnych, w szczególności osób samotnie zamieszkałych. Podkreślono również zasadność upowszechniania na terenie gminy - w ramach pracy socjalnej - informacji, dotyczących możliwości skorzystania z pomocy i wsparcia w formie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych.

W trakcie kontroli analizie poddano również prawidłowość przyznawania pomocy w formie zasiłku stałego.

Szczególną uwagę zwrócono na osoby samotnie zamieszkałe, niepełnosprawne, posiadające znaczny stopień niepełnosprawności - w kontekście ich ewentualnych potrzeb w zakresie usług opiekuńczych.

Na podstawie dokumentacji świadczeniobiorców stwierdzono, że osoby, którym przyznano zasiłek stały kwalifikowały się do tej formy pomocy - zgodnie z wymogami określonymi w art. 37 ustawy o pomocy społecznej. Dochód osób samotnie gospodarujących oraz osób w rodzinie korzystających z pomocy w formie zasiłku stałego nie przekraczał kryterium dochodowego określonego w art. 37 ust. 2 pkt 1 i 2 cyt. wyżej ustawy.

Wszystkie decyzje administracyjne zostały prawidłowo doręczone - wysłane pocztą za potwierdzeniem odbioru, bądź odebrane osobiście.

Z analizy informacji, zawartych w rodzinnych wywiadach środowiskowych oraz z ustnych informacji pracowników socjalnych można stwierdzić, iż osoby, które wymagają pomocy usługowej mają ją zabezpieczoną w wystarczającym stopniu ze strony rodziny.

Kwoty przyznanych świadczeń zostały obliczone prawidłowo. Nie stwierdzono rozbieżności między wysokością przyznanego świadczenia „na decyzji”, a kwotą wypłaconą według listy wypłat.

W badanym okresie Kierownik Ośrodka nie wydał decyzji odmawiających przyznania pomocy w formie zasiłku stałego.

Wydział Polityki Społecznej, prowadzący kontrolę ocenia działalność kontrolowanej Jednostki w zakresie objętym kontrolą pozytywnie z uchybieniami¹. Stwierdzone w trakcie kontroli uchybienia odnoszą się do spraw formalno - prawnych oraz sposobu realizacji świadczeń pomocy społecznej. Wynikają one z niedostatecznego stosowania obowiązujących przepisów prawnych przy wykonywaniu zadań ustawowych.

Istniejący stan rzeczy nie skutkuje jednak niewłaściwym wykonywaniem powierzonych zadań, ponieważ uchybienia nie wpływają znacząco na jakość, czy też terminowość realizacji zadań przez jednostkę.

Na podstawie §17 ust. 2 rozporządzenia w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej wskazuje się Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży

---

¹ Wojewoda Kujawsko-Pomorski stosuje 5 stopniową skalę oceny: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowością, pozytywna nieprawidłowościami, negatywna (Zarządzenie nr 371/2017). Przez uchybienie – należy rozumieć odstępstwo od stanu pożądanego o charakterze wyłącznie formalnym, nie powodujące następstw dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym, jak i wykonywania zadań. Przez nieprawidłowość – należy przez to rozumieć działanie lub zaniechanie, które z punktu widzenia kryteriów kontroli jest nielegalne, niegospodarne, niecelowe lub nierzetelne, a w przypadku kontroli wykonywania zadań – nieskuteczne, niewydajne lub nieoszczędne.

- jako osobę odpowiedzialną za powstanie nieprawidłowości oraz za podjęcie odpowiednich działań w celu ich usunięcia.

W związku z zakończeniem postępowania kontrolnego z uwzględnieniem terminu, o którym mowa w § 16 ust. 1 rozporządzenia w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej, przekazując powyższe uwagi i wnioski Wojewoda Kujawsko-Pomorski zaleca:

1. Uregulować kwestię, dotyczącą upoważnienia kierownika GOPS do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej, uwzględniając datę objęcia funkcji kierownika,
termin wykonania: bez zbędnej zwłoki
2. Dostosować strukturę Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do zapisów art. 110 ust.11 ustawy o pomocy społecznej - zatrudniając jedną osobę na stanowisku pracownika socjalnego,
termin wykonania: bez zbędnej zwłoki
3. W rodzinnych wywiadach środowiskowych osób (dzieci), którym przyznawane są specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi - w szerszym zakresie przedstawiać sytuację, dotyczącą zakresu korzystania przez nich z możliwych form wsparcia, oferowanych przez NFZ, czy system oświatowy,
termin wykonania: na bieżąco
4. W uzasadnieniach decyzji, przyznających świadczenia - przedstawiać treści ściśle odnoszące się do danej osoby (czy środowiska),
termin wykonania: bez zbędnej zwłoki.
5. W procedurze dostarczania decyzji administracyjnych osobom korzystającym ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi - uwzględniać unormowania prawne w tym zakresie.
termin wykonania: na bieżąco

W wyżej wymienionych kwestiach działalność Ośrodka wymaga podjęcia stosownych działań. Po zrealizowaniu powyższych zaleceń jednostka będzie wykonywać zadania statutowo-ustawowe, w zakresie objętym tematyką kontroli, w sposób prawidłowy.

Zgodnie z art. 128 ust. 1 - 7 ustawy o pomocy społecznej:

1. Wojewoda w wyniku przeprowadzonych przez zespół inspektorów czynności, o których mowa w art. 126 cyt. wyżej ustawy, może wydać jednostce organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostce zalecenia pokontrolne.
2. Jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.
3. Wojewoda ustosunkowuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.

4. W przypadku nieuwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków.
5. W przypadku uwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń, o których mowa w ust. 2, jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, o których mowa w ust. 1, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez wojewodę zastrzeżeń.
6. W przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności jednostki organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostki wojewoda, niezależnie od przysługujących mu innych środków, zawiadamia o stwierdzonych uchybieniach organ założycielski tych jednostek lub organ zlecający kontrolowanej jednostce realizację zadania z zakresu pomocy społecznej.
7. Organ, o którym mowa w ust. 6, do którego skierowano zawiadomienie o stwierdzonych istotnych uchybieniach, jest obowiązany, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o stwierdzonych uchybieniach, powiadomić wojewodę o podjętych czynnościach.

W przypadku nie wniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmię proszę o poinformowanie Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszcy, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

W przypadku braku realizacji zaleceń pokontrolnych zostanie wszczęte postępowanie administracyjne, zgodnie z art. 130 i 131 ustawy o pomocy społecznej.

Do wiadomości:

1. Wójt Gminy Chełmża,
2. a/a.

Wojewoda Kujawsko-Pomorski